

KLUB MLADIH „O ČITANJU I SVEMU POMALO“ GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE VIROVITICA

City Library of Virovitica's Youth Club "On reading and all the other things"

Mirjana Kotromanović
Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica
mirjana@knjiznicavirovitica.hr

Anja Krmpotić
Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica
anja@knjiznicavirovitica.hr

UDK / UDC **027.3(497. 525.2Virovitica)**

Stručni rad / Professional paper

Primljeno/ Received: 27.02.2023.

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

443

Sažetak

U sklopu programa za mlade Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica djeluje Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“. Članovi spomenutog Kluba, na susretima koji se održavaju jednom mjesečno, razgovaraju o pročitanim knjigama te kreiraju i prezentiraju različite sadržaje za mlade. Cilj je u ovome radu prikazati na koji način djeluje Klub, kakvi su sadržaji kreirani unutar djelovanja Kluba, a u svrhu popularizacije programa za mlade i poticanja na osnivanje čitateljskih klubova za mlade u drugim knjižnicama. U uvodnom dijelu rada riječ je o mladima i čitanju, potrebi osnivanja čitateljskih klubova za mlade te osnivanju Kluba mladih „O čitanju i svemu pomalo“ Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica. U središnjem dijelu rada predstavljeni su programi za mlade koji su se u sklopu djelovanja Kluba mladih Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica provodili kroz dvije godine. Zaključak donosi promišljanja o potrebi razvijanja čitanja među mladima te kako se kroz djelovanje Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“ povećao broj mladih korisnika u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica.

Ključne riječi: programi za mlade, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica, čitateljski klubovi, klub mladih

Summary

As part of the program for young people of the City Library of Virovitica, there is a Youth Club "On reading and all the other things". At meetings held once a month, members of the aforementioned Club discuss the books they have read and create and present various content for young people. The goal of this work is to show how the Club works, what content is created within the Club's activities, and for the purpose of popularizing programs for young people and encouraging the establishment of reading clubs for young people in other libraries. In the introductory part of the paper, it is about young people and reading, the need to establish reading clubs for young people, and the establishment of the *Youth Club "About reading and everything a little bit"* of the City Library of Virovitica. In the central part of the work, programs for young people were presented, which were implemented over two years as part of the activities of the Youth Club of the City Library of Virovitica. The conclusion brings reflections on the need for developing reading among young people and how the number of young users in the City Library of Virovitica increased through the activities of the *Youth Club "On reading and all the other things"*.

Keywords: programs for young people, City Library of Virovitica, reading clubs, youth club

Uvod

U kontekstu knjižnica, skupina ljudi na razmeđu djetinjstva i odrasle dobi može se definirati kao skupina *mladi* i uključuje sve mlade bezobzira na rasu, vjeru, kulturnu pripadnost te intelektualne i tjelesne sposobnosti. Riječ je o raznolikoj skupini čiji se interesi i potrebe razlikuju, stoga bi knjižnice trebale posjedovati raznoliku građu koja odražava njihove potrebe i kreirati sadržaje u skladu s njihovim potrebama te ih uključiti u sve faze nastajanja programa.¹

Kako živimo u svijetu koji je užurban i dinamičan i koji nam je prije nekoliko desetljeća bio nezamisliv, tako se promijenio i način života, navike, hobiji te odnos prema različitim aktivnostima, a naročito čitanju. Suvremena tehnologija koja je od velike

---

¹ Usp. Smjernice za knjižnične usluge za mladež : prerađeno izdanje Smjernica koje je 1996. objavio Stalni odbor Sekcije knjižnica za djecu i mladež. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 17.

pomoći, donijela je i brojne promjene pa je tako mnogo mladih, prihvaćajući modernu tehnologiju, odbacilo knjigu i čitanje te zamijenilo drugim aktivnostima.²

Iz tog razloga važno je mlade vratiti u knjižnicu, ponajprije, kroz promociju knjižnice među mladima, promociju na mrežnim stranicama knjižnice, na mjestima na kojima se mladi okupljaju, uvažavati njihove prijedloge. Narodna knjižnica u suradnji s drugima ili samostalno zajedno s mladima, može planirati i provoditi različite kulturne programe. Ti programi podrazumijevaju, između ostaloga, razgovore o knjigama, predstavljanje knjiga, informativne programe s temama koje zanimaju mlade, debatne skupine, čitateljske klubove.³

Na tragu rečenoga, knjižnice osnivaju čitateljske klubove za odrasle i za mlade. Na susretima, članovi knjižničkog čitateljskog kluba razvijaju interes za čitanjem kvalitetne literature te su potaknuti čitati redovito, a ujedno dobivaju ugodan prostor u kojemu s drugim strastvenim čitateljima dijele i svoja životna iskustva, mišljenja i dojmove.⁴

Tako je skladu s misijom narodne knjižnice, prema kojoj narodne knjižnice imaju važnu ulogu u razvoju i izgradnji demokratskog društva, osiguravajući svakom pojedincu pristup širokom i raznolikom spektru znanja, ideja i mišljenja⁵, ulogom u kojoj su knjižnice promatrane kao žarišta za kulturni i umjetnički razvoj zajednice te ulogom u kojoj knjižnica ima središnje mjesto pri oblikovanju i odražavanju kulturnog identiteta zajednice⁶, godine 2021. osnovan čitateljski klub za mlade koji je dobio naziv Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“.

Premda je Klub osnovan s ciljem popularizacije knjige i čitanja, dogovoreno je da će se kroz susrete popularizirati i ostali zanimljivi sadržaji poput onih o glazbi, stripu, filmu, sportu te da će i sami članovi biti kreatori i moderatori pojedinih susreta. Upravo takav drugačiji pristup, koji podrazumijeva afirmaciju mladih kroz susrete i obrađivanje ostalih, neknjiževnih sadržaja, pokazuje se djelotvornim jer se broj članova u Klubu kontinuirano povećava.

---

² Usp. Čitanje u ranoj adolescenciji : dobne i spolne razlike te osobni i obiteljski prediktori. // 27. Ljetna psihologijska škola studenata i nastavnika Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Pag, 2017. Zagreb : Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet : FF press, 2019. Str. 17.

³ Usp. Smjernice za knjižnične usluge za mladež. Nav.dj., str.17.

⁴ Usp. Duić, Mirko; Anđić, Mihaela. Čitateljski klubovi u narodnim knjižnicama velikih hrvatskih gradova. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 2(2019), str.19. URL: <https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/764/654> (2023-02-05)

⁵ Usp. IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. 2. hrvatsko izdanje prema 2. izmijenjenom izdanju izvornika. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. Str. 15.

⁶ Isto, str. 6.

U konačnici, susreti su zamišljeni i kao neformalna nadopuna formalnog obrazovanja kroz dopunske i alternativne mogućnosti učenja i pružanje novih prilika za druženje s vršnjacima, a ujedno i pridonose obogaćivanju kvalitete života mladih korisnika.⁷

Mladi čitaju, mladi se izražavaju, mladi stvaraju u kontekstu Kluba mladih Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica

Prvi susret Kluba mladih Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, koji je primarno zamišljen za mlade korisnike u dobi od 13 do 18 godina, održan je ožujku 2021. godine.⁸ Na njemu je sudjelovalo njih desetak u rasponu spomenute dobi.

Gošća prvog susreta bila je virovitička kazališna glumica i književnica za djecu i mlade Vlasta Golub koja je ukratko predstavila svoje knjige. Njezin prvijenac, roman za mlade naslova *O ljubavi, spletkama i svemu pomalo* poslužio je kao inspiracija za naziv kluba pa je donesena odluka da će puno ime glasiti Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“, što je ustvari parafraza naslova spomenutog romana. Naslov ujedno sugerira drugačiji pristup u kojemu je na prvome mjestu čitanje, ali i „sve drugo pomalo“, što se podrazumijeva bliskim mladima.

Ovakav izričaj izuzetno je važan, kada je u pitanju ova skupina korisnika jer se radi o razdoblju otežanog uključivanja u organizirane oblike društvenog života, zbog čega je potrebno uložiti poseban trud prilikom osmišljavanja aktivnosti za mlade kao osjetljive skupine koja zahtijeva posebnu pozornost.

Kultura čitanja kod prisutnih bila je raznolika, kao što je bio i velik raspon interesa u odabiru književnih tekstova, a što je upućivalo na to da knjižničari trebaju biti upoznati s knjigama za mlade koje knjižnica posjeduje i dati im smjernice odakle krenuti.⁹

Tako su članovi na drugom susretu, koji je uslijed okolnosti vezanih za pandemiju COVID 19 održan u virtualnom okruženju, razgovarali o knjizi prema kojoj je Klub dobio

---

⁷ Usp. Vugrinec, Ljiljana. Program „Mladi za mlade“ Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica u kontekstu potreba za novom zgradom knjižnice. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 1(2017), str. 278. URL: <https://hrcak.srce.hr/en/file/278673> (2023-02-05)

⁸ Osnovan Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“, 2021. URL: <http://www.knjiznicavirovitica.hr/2021/03/osnova-klub-mladih/> (2023-02-05)

⁹ Usp. Mikić Marijana; Martinović, Ivana. Narodna knjižnica u odgovaranju na čitateljske potrebe i interese mladih srednjoškolske dobi. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 64, 2(2021), str. 65. URL: <https://hrcak.srce.hr/en/file/391173> (2023-02-05)

ime. I tijekom sljedećih nekoliko susreta okupio se podjednak broj mladih članova kao na prvom i drugom, a susreti su bili rezervirani za promišljanje, razgovor i debatu. Knjige koju su čitali, birane su uglavnom prema žanrovima ili su bile vezane uz obilježavanje nekog datuma, odnosno značajnijeg događaja, manifestacije.

Primjerice, za jedan mjesec svatko je dobio zadatak pročitati humorističnu knjigu. Na tom susretu sudionici su mogli čuti zanimljive anegdote iz romanâ Mire Gavrana, Sanje Pilić te ostalih književnika koji pišu humorističnu prozu.

Zatim je na jednom od susreta obilježen Svjetski dan glazbe tako što su mladi čitali knjigu *Stepenice do neba*, autorice Ivane Adlešić Pervan. Glavni junak romana šesnaestogodišnji je tinejdžer koji je od oca naslijedio ljubav prema *rock* glazbi pa su se mladi, čitajući roman, susretali s brojnim tekstovima popularnih stranih i domaćih *rock* bendova i na taj način naučili ponešto o kulturnoj glazbi prošloga stoljeća. Na susretu su slušali hitove koji se spominju u knjizi, a mnogima se svidio hit *Stairway to Heaven* legendarnih Led Zeppelina po kojemu je roman dobio naziv. Ovakvi susreti zadovoljavaju potrebe mladih za obrazovanjem, informiranjem, kulturom i razonodom.

Nakon nekoliko „čitateljskih“ druženja u Klubu, mladi su dobili priliku da biti moderator i sami osmisliti susret pa je ubrzo jedan od članova i velikih zaljubljenika u japanske *mange* održao prezentaciju za članove kluba i druge zainteresirane za ovu temu. Otkrio im je da je *manga* japanska riječ za strip koji je nastao u Japanu, dok je *anime* japanski animirani film koji nastaje iz *mangi*. Govorio je o njihovu nastajanju i zanimljivim činjenicama poput onih da crtači provode sate izrađujući ih, a za slobodno vrijeme im ostaje samo tri sata tjedno. Jedan od neobičnih običaja vezanih za *mange* jest to da se pročitana *manga* ostavlja u vlakovima kako bi pronašla put do čitatelja koji je tada ponovno ostavlja drugima. Nisu izostali ni *animei* pa su sudionici pogledali prvu epizodu popularne japanske serije *Bilježnica smrti* koja ih je oduševila i zainteresirala.

A da su članovi Kluba itekako kreativni i inovativni, svjedoči još jedna aktivnost koju su proveli od osnutka do dosadašnjeg razdoblja. Okrugli, deseti susret koji je održan u prosincu 2021. godine bio je posvećen mnogima omiljenom čarobnjaku Harryju Potteru i svim zaljubljenicima u njegov lik i djelo. Tako je Klub mladih bio domaćinom božićne večere i božićne večeri s omiljenim junakom. Atmosfera koju su upotpunili motivi, odavala je dojam Hogwartsa. Na večeri su se, osim članova Kluba mladih „O čitanju i svemu pomalo“, okupili i brojni drugi gosti. Na meniju su se mogle pronaći slatke i slane slastice,

čiji je nastanak motiviran serijalom. U ugodnom razgovoru tijekom večere prisutni su saznali zašto je upravo Harry Potter mnogima omiljeni lik, a da to dosita jest, potvrdili su i znanjem koje su pokazali igrajući kviz o poznavanju detalja iz života istoimenog junaka. Tijekom večeri, na ekranu se vrtio prvi dio filma iz serijala kako bi dojam večeri bio upotpunjen.¹⁰

Prikazane aktivnosti koje su održane u sklopu susreta Kluba mladih samo su dio onih koje su se provodile u razdoblju od osnutka Kluba do kraja 2021. godine i mogu poslužiti kao poticaj svima koji se iz nekog razloga ne odlučuju raditi s mladima u svojim knjižnicama.

Jasno je da se uz proučavanje mladih, prepoznavanje njihovih potreba te prilagodbu programa koji, osim čitanja i književnosti, uključuju i druge umjetnosti poput spomenute glazbene i filmske umjetnosti, itekako može doprijeti do njih.

Knjižnice se danas nalaze pred velikim izazovima u pogledu izgrađivanja čitateljskih navika za mlade, ali uz fleksibilnost i odstupanje od ustaljenih tradicionalnih načela organizacije bit će puno jednostavnije stvoriti društvo zadovoljnih kreativnih mladih ljudi koji će znati prepoznati dobrobiti čitanja i dolazaka u knjižnicu i za sebe i cjelokupno društvo.¹¹

S čitanjem, izražavanjem i stvaranjem nastavljeno je i tijekom 2022. godine, a osim na susrete Kluba, povećao se i dolazak mladih u knjižnicu i boravak na Odjelu za odrasle u sklopu kojega se nalazi Zbirka knjiga za mlade. Shodno tome, inspirirali su djelatnike knjižnice na osmišljavanje još jednog zanimljivog sadržaja koji je svoj vrhunac i popularnost dosegao upravo u 2022. godini, a to je *Bookflix*.

Riječ je o preporukama suvremenih knjiga za mlade podijeljenih u tri kategorije, a to su 'nove knjige', 'najčitaniji naslovi' i 'knjige slične tematike'. Pored ponuđenih naslova postavljena je magnetna ploča na koju korisnici mogu pisati svoje preporuke i „tagirati“ ih s pomoću magneta u obliku „*hashtaga*“ i ikona žanrova. Kada se ploča popuni, napisano se arhivira i postavlja na mrežne stranice knjižnice i društvene mreže. Nakon toga ploča se briše i kreće novi niz preporuka. Ova metoda pokazala se vrlo uspješnom jer mladi rado posuđuju preporučene naslove, s velikim entuzijazmom preporučuju svoje omiljene

---

¹⁰ Božićna večer(a) s Harryjem Potterom, 2021. URL:

<https://www.knjiznicavirovitica.hr/2021/12/bozicna-vecera-s-harryjem-potterom/> (2023-02-05)

¹¹ Usp. Kraljić, Dina. Knjižnični prostori, programi i usluge za srednjoškolce u gradu Čakovcu : stanje i potrebe. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 64, 2(2021), str. 322. URL:

<https://hrcak.srce.hr/en/file/391190> (2023-02-05)

drugim mladima, upisujući ih na ploču te se duže zadržavaju u prostoru knjižnice. Ovakav sadržaj potiče čitanje iz užitka, a osnažuje se informacijska pismenost te kulturni i intelektualni razvoj budućih čitatelja.

Na ovaj način korisnici postaju posrednici između knjige i čitanja jer pronalaze novi način suradnje i interakcije te se upravo na ovakvim inicijativama, sadržajima i temama stvara nova čitateljska publika.¹²

Prva polovica 2022. godine obilježena je sve većim sudjelovanjem mladih u brojnim manifestacijama, a članovi Kluba mladih poseban su doprinos dali obilježavanju Noći knjige 2022. u kojoj je knjiga promatrana kao prostor slobode. Tom su prilikom čitali zabranjene knjige i uhvatili se u koštac sa zahtjevnim književnim zadatkom.¹³

Njihova sve veća cirkulacija prostorima knjižnice potaknula je djelatnike na istraživanje i pronalaženje načina na koji će im se još više približiti knjiga i čitanje.

Tako je nastao *Ljetni književni bingo*. Riječ je interaktivnoj izložbi, odnosno prezentaciji knjiga koje su bile postavljene na rotirajuće police u izložbenom dijelu knjižnice i podijeljene u osam različitih kategorija. Mladi korisnici su mogli birati između knjiga s plavim koricama, knjiga kojima je autorica ženska osoba, knjiga koje sadrže hranu u naslovu, knjiga koje su izdane prije deset ili više godina, knjiga koje su izdane prethodne godine, knjiga koje sadrže riječ ljeto u naslovu, knjiga koje sadrže jednu riječ u naslovu i knjiga koje su postale književni klasici. Zadatak korisnika bio je odabrati knjigu iz kategorije koja im se najviše sviđa, posuditi željeni naslov i u grafike knjiga koje su se nalazile na plakatima upisati svoje ime, prezime te odabrani naslov. Bingo čitači s najviše pročitanih knjiga osvojili su nagrade iznenađenja.¹⁴ Knjige s ljetnog binga bile su tema i ljetnog susreta Kluba mladih.

Osim što mladi čitaju i izražavaju se kroz različite aktivnosti, okušali su se i u stvaranju kroz sudjelovanje u projektu *Moj fantastični knjigovnik*.¹⁵ financiranom od strane Ministarstva kulture i medija kroz *Akcije i manifestacije u knjižničnoj djelatnosti*.

¹² Zavirite u Bookflix!, 2021. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/2021/11/zavirite-u-bookflix/> (2023-02-05)

¹³ Zabranjene knjige na susretu Kluba mladih, 2022. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/2022/05/zabranjene-knjige-na-susretu-kluba-mladih/> (2023-02-05)

¹⁴ Ljetni književni bingo, 2022. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/2022/07/ljetni-knjizevni-bingo/> (2023-02-06)

¹⁵ Počelo provođenje projekta Moj fantastični knjigovnik, 2022. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/2022/05/pocelo-provodenje-programa-moj-fantasticni-knjigovnik/> (2023-02-06)

Projekt *Moj fantastični knjigovnik* bio je namijenjenom tinejdžerima, a za krajnji cilj imao je kreiranje jedinstvenog interaktivnog rokovnika, tzv. knjigovnika s motivima iz fantastike. Provođenje programa održavalo se u suradnji sa školama i članovima *Kluba mladih „O čitanju i svemu pomalo“*. Sudionike programa činile su četiri skupine tinejdžera. Svaka je skupina tijekom ožujka i travnja čitala po jedan roman iz žanra fantastike. Točnije, prvi dio iz serijala svakog od zadanih romana. Riječ je o serijalima *Kronike iz Narnije*, *Harry Potter*, *Sumrak saga* i *Gospodar prstenova*.

Prvu skupinu činili su mladi koju su čitali *Kronike iz Narnije*. Tijekom prve etape sudionici su razgovarali o pročitanoj knjizi, povijesti nastanka *Kronika iz Narnije*, motivima fantastike, njihovu podrijetlu i ostalom. Ujedno su tijekom razgovora upoznati s programom i njihovim zadacima. Tijekom druge etape pogledali su istoimeni film i nakon toga razgovarali o razlikama između knjige i filma te prednostima i nedostacima. Treća etapa odnosila se na praktični dio u kojemu su saznali na koji način kreirati knjigovnik, dobili su savjete o besplatnim korisnim *web* alatima i zajedno s voditeljicama programa počeli davati prijedloge o sadržaju budućeg knjigovnika.

Druga skupina mladih imala je zadatak pročitati prvi dio iz serijala o *Harryju Potteru*. Prilikom prve etape razgovarali su o najpopularnijem mladom čarobnjaku, stvaralaštvu J. K. Rowling, a u drugoj se etapi također gledao film. U trećoj etapi već su nastala idejna rješenja o stranicama knjigovnika. Nakon susreta sa sudionicima koji su čitali *Kronike iz Narnije* i *Harryja Pottera*, sastale su skupine koji su čitali *Sumrak sagu* i *Gospodara prstenova*, a koji su prošli isti redoslijed zadataka kao i prethodne dvije. Skupinu koja je čitala *Gospodara prstenova* činili su članovi *Kluba mladih „O čitanju i svemu pomalo“*. Knjigovnik je otisnut i sadrži interaktivne stranice sa zadacima i mogućnostima bilježenja vlastitih bilježaka, a cijeli je motiviran navedenim fantastičnim romanima.

U finalnom dijelu projekta okupili su se svi mladi koji su sudjelovali u provođenju projekta i drugi zainteresirani koji su željeli osvojiti knjigovnik. Tu mogućnost dobili su rješavanjem kviza koji je na istom tom finalu održan u aplikaciji *Kahoot* i sadržavao je pitanja iz istoimenih književnih serijala.

Spomenuti programi u sklopu kojih su mladi čitali, izražavali se i stvarali dio su programa koji su se održali u kontekstu djelovanja Kluba mladih „O čitanju i svemu pomalo“. Važno je spomenuti da su tijekom promatranog razdoblja sudjelovali i u ostalim sadržajima koje je knjižnica provodila, a u kojima su upravo mladi bili ciljana publika.

Današnja komunikacija s mladima kao i prijenos informacija bez korištenja društvenih mreža gotovo da je nezamisliva, stoga je ubrzo nakon osnivanja *Kluba mladih „O čitanju i svemu pomalo“* kreirana Instagram stranica istoimenog naziva. Na njoj se nalaze obavijesti, ali se promoviraju i usluge knjižnice namijenjene mladima te građa koja odražava mladenačku kulturu i interese.

Stranica je u svojim počecima imala dvadesetak pratitelja, a do danas se ta brojka popela na nešto više od osamdeset pratitelja. Možda ova brojka nije relevantan pokazatelj ozbiljnijih statističkih izračuna, ali je svakako pokazatelj da broj mladih koji su zainteresirani za sadržaje koji im se nude iz dana u dan raste.

Neki članovi koji su entuzijastično dolazili u počecima, danas više ne dolaze, dok su neki drugi koji su pratili i osluškivali, sada već stalni članovi te sa sobom pomalo dovode druge mlade i uključuju ih u rad i aktivnosti Kluba.

Paralelno s brojem pratitelja, raste i broj članova Kluba mladih, a proširio se i raspon godina sudionika. U počecima su to bili mladi uglavnom u dobi između trinaest i osamnaest godina, odnosno oni koji su definirani kao tinejdžeri, a danas u aktivnostima Kluba sudjeluju i neki učenici šestog razreda, pa i mlađi studenti. Zajedničko im je svima što se prepoznaju kao posebna korisnička skupina sa specifičnim čitateljskim i informacijskim potrebama i potrebama u provođenju slobodnog vremena na kojemu uz učenje, zabavu i razonodu, razvijaju i osjećaj pripadnosti.¹⁶

Zaključak

Mladost kao jedinstveno životno razdoblje zahtijeva i od knjižnica poseban odnos prema skupini korisnika koji pripadaju tom razdoblju. Knjižnične usluge za mlade trebale bi omogućiti prijelaz s usluga za djecu na usluge za odrasle¹⁷.

Prelaskom iz djetinjstva u mladenačku dob, mijenjaju se stavovi i potrebe mladih u knjižnicama. Primarno su to potrebe za obrazovanjem, informiranjem, kulturom i razonodom. Kako bi potrebe mladih bile zadovoljene, ključnu ulogu imaju knjižničari koji poznaju mlade i njihov razvoj. Mladima je potrebno omogućiti sudjelovanje u planiranju i provedbi knjižničnih programa i usluga za mladež, iako je u Hrvatskoj još uvijek

¹⁶ Usp. Stričević, Ivanka; Jelušić, Srećko. Knjižnične usluge za mlade : modeli i koncepti. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 53, 1(2010), str. 19. URL: <https://hrcak.srce.hr/en/file/120888> (2023-02-06)

¹⁷ Usp. Smjernice za knjižnične usluge za mladež. Nav.dj., str.15.

nedovoljan broj narodnih knjižnica koje kroz svoje sadržaje i programe brinu o interesima mladih.¹⁸

Razvijanje čitanja među mladima tinejdžerske dobi od izuzetne je važnosti za njihov emocionalni i intelektualni razvoj. S obzirom na sve veću prisutnost tehnologije u svakodnevnom životu, tinejdžeri često imaju problema s koncentracijom i fokusiranošću. Čitanje knjiga zahtijeva produljenu pažnju što može pomoći tinejdžerima u razvijanju tih vještina, a redovito čitanje poboljšava i njihovu sposobnost usredotočivanja na zadatak ili aktivnost. Ujedno mladi čitanjem razvijaju vještine komuniciranja i izražavanja što im olakšava komunikaciju u svakodnevnom životu.

Iz tog toga razloga potrebno je mlade senzibilizirati na dolazak u knjižnicu kroz osmišljavanje različitih sadržaja kojim će ih se potaknuti na čitanje i razvijanje ljubavi prema knjizi te kroz osnivanje čitateljskih klubova za mlade. Jedan od takvih klubova je i *Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“* Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica. Kroz djelovanje Kluba, mladi su dobili priliku da se upoznaju, izraze steknu nova prijateljstva, jedni drugima pomognu u jačanju samopouzdanja i izgradnji socijalnih vještina te najvažnije od svega, da razmjenjuju mišljenja i ideje o knjigama koje su pročitali te potaknu druge mlade na čitanje. Njihova vidljivost u zajednici pridonijela je povećanju broja i drugih mladih korisnika koji koriste prostor knjižnice i knjižnične usluge. Tako su postali svojevrsni poslanici i promicatelji kulture čitanja koji knjižnicu promatraju i doživljavaju kao svoj dnevni boravak. Sukladno povećanju broja mladih u knjižnici i povećanju njihovih potreba, bitno je i ubuduće kontinuirano raditi na unaprjeđenju i proširenju knjižničnih usluga i programa koji su namijenjeni mladima.

---

¹⁸ Usp. Vorih, Leonarda. Knjižnični programi i usluge za djecu i mladež u narodnim knjižnicama u Rijeci i Krapini. Diplomski rad. Rijeka : Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, 2021. Str. 42. URL: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/ffri%3A2710/datastream/PDF/view> (2023-06-09)

Literatura

Božićna večer(a) s Harryjem Potterom, 2021. URL:

<https://www.knjiznicavirovitica.hr/2021/12/bozicna-vecera-s-harryjem-potterom/> (2023-02-05)

Čitanje u ranoj adolescenciji : dobne i spolne razlike te osobni i obiteljski prediktori. // 27. Ljetna psihologijska škola studenata i nastavnika Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Pag, 2017. Zagreb : Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet : FF press, 2019.

Duić, Mirko; Anđić, Mihaela. Čitateljski klubovi u narodnim knjižnicama velikih hrvatskih gradova. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 2(2019), str. 89-111. URL:

<https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/764/654> (2023-02-06)

IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. 2. hrvatsko izdanje prema 2. izmijenjenom izdanju izvornika. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011

Kraljić, Dina. Knjižnični prostori, programi i usluge za srednjoškolce u gradu Čakovcu: stanje i potrebe. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 64, 2(2021), str. 301-324. URL:

<https://hrcak.srce.hr/en/file/391190> (2023-02-05)

Ljetni književni bingo, 2022. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/2022/07/ljetni-knjizevni-bingo/> (2023-02-06)

Mikić Marijana; Martinović, Ivana. Narodna knjižnica u odgovaranju na čitateljske potrebe i interese mladih srednjoškolske dobi. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 64, 2(2021), str. 59-84. URL: <https://hrcak.srce.hr/en/file/391173> (2023-02-05)

Osnovan Klub mladih „O čitanju i svemu pomalo“, 2021. URL:

<http://www.knjiznicavirovitica.hr/2021/03/osnova-klub-mladih/> (2023-02-05)

Počelo provođenje projekta Moj fantastični knjigovnik, 2022. URL:

<https://www.knjiznicavirovitica.hr/2022/05/pocelo-provodenje-programa-moj-fantasticni-knjigovnik/> (2023-02-06)

Smjernice za knjižnične usluge za mladež : prerađeno izdanje Smjernica koje je 1996. objavio Stalni odbor Sekcije knjižnica za djecu i mladež. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009.

Stričević, Ivanka; Jelušić, Srećko. Knjižnične usluge za mlade : modeli i koncepti. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 53, 1(2010), str. 1-34. URL:

<https://hrcak.srce.hr/en/file/120888> (2023-02-06)

Vugrinec, Ljiljana. Program „Mladi za mlade“ Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica u kontekstu potreba za novom zgradom knjižnice. // Vjesnik bibliotekara

Hrvatske 62, 1 (2017), str. 275-288. URL: <https://hrcak.srce.hr/en/file/278673> (2023-02-05)

Zabranjene knjige na susretu Kluba mladih, 2022. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/2022/05/zabranjene-knjige-na-susretu-kluba-mladih/> (2023-02-05)

Zavirite u Bookflix!, 2021. URL: <https://www.knjiznicavirovitica.hr/?s=bookflix> (2023-02-05)